

НАША ГІСТАРЫЧНАЯ
МІСІЯ — МІРАТВОРЧАЯ

Такое меркаванне выказаў старшыня Рэспубліканскага саюза грамадскіх аб'яднанняў «Беларускі камітэт маладзёжных арганізацый» Аляксандр ЮШКЕВІЧ на пасяджэнні клуба «Адкрыты дыялог», арганізаваным БРСМ. Беларускія і замежныя эксперты сустрэліся, каб абмеркаваць тэму «25 гадоў без Саюза: страты і набіткі. Погляд з Еўропы».

Галоўным гасцем сустрэчы стаў вядомы італьянскі журналіст Джульета К'ЕЗА. У сваім выступленні ён абазначыў асноўныя накірункі гутаркі. Так, эксперты абмеркавалі не толькі гістарычныя перадумовы распаду СССР, але і гульню палітычных сіл на сусветнай арэне, якую мы назіраем сёння. Спадар К'еза адзначыў, што такі фармат мерапрыемстваў быў бы карысным і для італьянскай моладзі, дапамог бы больш якасна разбірацца ў палітыцы.

Падчас «Адкрытага дыялогу» правялі сацыялагічнае апытанне экспертаў. У выніку высветлілася, што да галоўных страт, якія адбыліся з распадам СССР, 30% аднеслі стратэгічную бяспеку і геапалітычны ўплыў на іншыя краіны, 23% — выразную ідэалогію і маральныя арыенціры, 18% — дружбу народаў, 13% — даступнасць рэсурснай базы і шырокі рынак збыту. Але шмат што мы атрымалі: 50% апытаных адзначылі перш за ўсё незалежнасць дзяржавы, магчымасць самастойна прымаць рашэнні, 12% — нацыянальную самасвядомасць, 9% — рыначную эканоміку.

Надзея АНІСОВІЧ. anisovich@vziazda.by

■ 3 нагоды

СКАРЬ
ГІСТОРЫ

У архівах Беларусі захоўваюцца дакументы з XIV стагоддзя.

Самы стары дакумент датуецца 1391 годам

Амаль 13 мільёнаў адзінак захоўвання на папяровай аснове, больш як 200-кіламетровая даўжыня стэлажных паліц з дакументамі — так выглядае сёння архіўная галіна краіны. А яшчэ гэта 6 рэспубліканскіх, 9 абласных, 16 занальных і 124 раённыя архівы, а таксама два навукова-даследчыя інстытуты, дзве лабараторыі і ведамасныя архівы.

Штогод дзяржаўнымі архіўнымі ўстановамі краіны выконваецца больш як 3 тысячы тэматычных, каля 13 тысяч біяграфічных, каля 300 генеалагічных і амаль 30 тысяч запытаў сацыяльна-прававага характару.

— Для таго каб даследчыку было прасцей карыстацца архіўнымі дакументамі, мы ідзём у нагу з часам, — адзначыў дырэктар Дэпартаменту па архівах і справаводстве Міністэрства юстыцыі Беларусі Уладзімір АДАМУШКА. — Пачынаючы з 1 кастрычніка 2012 года, у глабальнай сетцы змешчаны Дзяржаўны фонд каталог Нацыянальнага архіўнага фонду Беларусі. Сёння, зайшоўшы ў інтэрнэт, можна ўбачыць, якім багаццем мы валодаем. Таксама, але пакуль у тэставым рэжыме, працуе Сістэма адкрытага доступу да дакументаў Нацыянальнага архіўнага фонду Беларусі.

У архівах нашай краіны актыўна вядзецца праца па пераводзе дакументаў на лічбавыя носбіты. «На цяперашні момант мы працуем над аблічбоўкай вопісаў: каб у даследчыка быў навукова-даведачны апарат, па якім можна знайсці любы дакумент, — тлумачыць Уладзімір

Адамушка. — Паставілі перад сабой задачу ў першую чаргу перавесці ў лічбавы фармат страхавы фонд Нацыянальнага архіўнага фонду. А гэта амаль 400 тысяч каштоўных дакументаў, без якіх нельга казаць пра гісторыю Беларусі. Потым мы прыйдзем да дакументаў, найбольш запатрабаваных у нашых даследчыкаў. Ужо амаль поўнасцю, на 70%, аблічбаваны фота- і гукадакументы».

Актыўна развіваецца міжнароднае супрацоўніцтва дзяржаўных архіваў нашай краіны з аналагічнымі ўстановамі замежжа. У тым ліку ажыццяўляецца перавод у Нацыянальны архіўны фонд дакументаў, звязаных з гісторыяй Беларусі, якія захоўваюцца ў архівах іншых дзяржаў. Не сакрэт, што арыгіналамі не хоча дзяліцца ні адзін архіў свету. Але робяцца копіі, створана спецыяльная база даных дакументаў, якія захоўваюцца ў замежных архівах.

— Мы пайшлі шляхам сумеснай выставачнай дзейнасці і сумеснага выдання зборнікаў дакументаў, — раскажаў дырэктар Дэпартаменту па архівах і справаводстве Міністэрства юстыцыі. — У нас ёсць копіі гэтых дакументаў, прыдатных для выкарыстання. У XXI стагоддзі нам не столькі патрэбны арыгінал, галоўнае ў дакуменце — першасная інфармацыя. Вядома, нам хацелася б мець Тураўскае Евангелле, якое захоўваецца ў Літве, але не ўсё так проста.

Вераніка КАНЫТА.
kanyuta@vziazda.by

НЕВЫРАШАЛЬНЫХ
ПРАБЛЕМ НЕ БЫВАЕ

У суботу ў краіне адбудуцца чарговыя прамыя тэлефонныя лініі

Практыка падобных зносін паміж жыхарамі краіны і мясцовымі ўладамі працягваецца ўжо больш за год. Кожную суботу беларусы могуць задаць пытанні і агучыць надзённыя праблемы чыноўнікам па тэлефоннай сувязі. Такі спосаб узаемадзейня створаны з мэтай павышэння эфектыўнасці працы са зваротамі грамадзян і юрыдычных асоб, выкаранення бюракратызму і цяганіны, а таксама для апэратыўнага рашэння праблемных пытанняў, якія ўзнікаюць у людзей.

8 кастрычніка з 9.00 да 12.00 на пытанні будуць адказваць:

Брэсцкі аблвыканкам
намеснік старшыні САКОУСКИ Віктар Яўгенавіч (80162213121);

Віцебскі аблвыканкам
намеснік старшыні БЕЛАВУС Уладзімір Мікалаевіч (80212222222);

Гомельскі аблвыканкам
старшыня абласнога Савета дэпутатаў БАРЫСЕНКА Алег Леанідавіч (80232751237);

Гродзенскі аблвыканкам
намеснік старшыні ДЗЯШКО Уладзімір Іосіфавіч (80152735644);

Магілёўскі аблвыканкам
намеснік старшыні ЯНКОУ Дзмітрый Васільевіч (80222501869);

Мінскі аблвыканкам
намеснік старшыні НЕУМЯРЖЫЦКІ Сяргей Пятровіч (80175004160);

Мінскі гарвыканкам
першы намеснік старшыні КУХАРАЎ Уладзімір Яўгенавіч (80172224444).

КІРАЎНІКУ ГАТЭЛЯ —
10 ТЫСЯЧ ДОЛАРАЎ
У МЕСЯЦ

(Заканчэнне.)

Пачатак на 1-й стар.)

16 тысяч (а гэта 8 тысяч долараў) абяцае сваіму менеджару Парк высокіх тэхналогій. Саіскальніку неабходна выдатна валодаць англійскай мовай і ўрытам, мець вопыт у распрацоўцы праграмага забеспячэння і стаж работы на пасадзе менеджара ў замежных кампаніях не менш за два гады.

Самую ж высокааплачваную вакансію ў Мінску выставіў гатэль «Марыёт». Там шукаюць кіраўніка гасцініцы і прапануюць заробак у 19,3 тысячы рублёў (10 тысяч долараў)!

— Не, ніякай памылкі няма, — запэўнілі нас у самім гатэлі. — Такі заробак абумоўлены высокімі патрабаваннямі да кваліфікацыі.

Сапраўды: каб заняць гэтую пасаду, трэба валодаць англійскай і турэцкай мовамі, кіраваць гасцініцамі «пяць зорак» больш за сем гадоў і працаваць у сетцы «Марыёт» мінімум год. Як нам паведамілі ў гатэлі, пакуль ёсць толькі адзін прыдатны кандыдат і ён замежнік.

Максімум у тысячу
рублёў

У абласных гарадах прапановы больш сціплыя. Так, самы вялікі заробак, які прапануюць саіскальнікам у Гродне, — 4,6 тысячы рублёў. Столькі гатовы плаціць намесніку генеральнага дырэктара кампаніі, якая выпускае сухія будаўнічыя сумесі. З

Статыстыка

У Агульнарэспубліканскім банку вакансій цяпер налічваецца каля 40 тысяч свабодных месцаў. З іх 55 працэнтаў прапануюць заробак, меншы за 400 рублёў. Яшчэ траціна — з аплатай 400—600 рублёў у месяц. Заробак у 600—800 рублёў абяцаюць на кожнай дзiesiąтай вакансіі. Доля свабодных месцаў, дзе гатовы плаціць ад 800 да 1000 рублёў, складае тры працэнты, а прапаноў з аплатай у тысячу рублёў і больш — менш за два працэнты.

шых тэхналогіях не менш за пяць гадоў.

У Гомелі найбольш аплачваная свабодная месца — для інжынераў-праграмістаў. Філіял замежнай айці-кампаніі шукае двух работнікаў і прапануе тры тысячы ў месяц. Згодна са статыстыкай, гэта сярэднестатыстычны заробак праграміста.

Максімум, на які могуць разлічваць цяперашнія саіскальнікі ў Брэсце, — тысяча рублёў. Такі заробак чакае дырэктара фабрыкі сувеніраў «Славянска». Ідэальны кандыдат — з вышэйшай адукацыяй і вопытам работы ў дрэваапрацоўцы на кіраўніцкіх пасадах не менш за тры гады.

У Віцебску падобная сітуацыя. Амаль 1,2 тысячы рублёў можа атрымаваць галоўны інжынер, які будзе адказваць за будаўніцтва і рамонт дарог. Тысячу абяцаюць таксама начальніку ўпраўлення вучэбнага цэнтра прадпрыемства «Віцебскэнерга». Каб заняць пасаду, неабходны стаж у галіне энергетыкі і на кіраўніцкіх пасадах мінімум пяць гадоў.

Сярод вакансій, якія зараз адкрыты ў Магілёве, большаканала англійскую і польскую мовы і працаваць па найноў-

няма. Гэты максімум гатовы плаціць, напрыклад, начальніку аддзела збыту і сыравіны на мясакамбінаце. Ці кухару ў рэстаране: каб прэтэндаваць на прывабнае месца, неабходны шосты разрад, пяцігадовы вопыт у прыгатаванні італьянскіх страў і выдатная італьянская мова. Тую ж тысячу рублёў абяцаюць будучаму дырэктару дрэваапрацоўчага прадпрыемства і патрабуюць ад кандыдата, акрамя стажу работы ў галіне, ведаць англійскую, латышскую, нямецкую мовы і мець уласнае аўто.

Прапановы
ад піваварні і піцэрыі

Лічыцца, што ў правінцыі немагчыма знайсці высокі заробак. Мяркуючы па вакансіях, можна. Што цікава, у асобных раёнах гатовы плаціць больш чым у абласных гарадах.

У Полацку заробак у 1200 рублёў абяцаюць спецыялісту па развіцці сеткі піцэрыі. З неабходнага — мінімум тры гады вопыту ў сферы грамадскага харчавання. Такі ж заробак можна атрымаваць у Буда-Кашалёве — на пасадзе намесніка дырэкта-

ра па сувязях з інвестарамі. Працадаўца — кампанія, якая выпускае пластыкавую тару і ўпакоўкі.

Саіскальнікі ў Іванаве могуць прыгледзецца да вакансіі ў піваварнай прамысловасці. Заводу «Белсолрад» патрабуюцца намеснік генеральнага дырэктара па маркетынгу і збыце. Ад вас — дыплом універсітэта, трохгадовы стаж і англійская мова. Ад наймальніка — 1400 рублёў у месяц.

У Воранаўскім раёне шукаюць намесніка дырэктара ў Пяляскую сярэдняю школу з навучаннем на літоўскай мове. Ведаць яе — абавязкова. Заробак складае амаль дзве тысячы рублёў. У гэтую ж школу патрабуюцца і настаўнік, які будзе на літоўскай мове выкладаць геаграфію, хімію і біялогію. Педагогу абяцаюць 1800 рублёў у месяц.

Рэкорды для раённага заробак прапануюць у Смалявічах. Прывабныя вакансіі выставіў Кітайска-беларускі індустрыяльны парк. Запрашаюць працаваць дырэктарамі. Адзін будзе займацца фінансавымі паслугамі (заробак — 2,4 тысячы рублёў), іншы — будаўніцтвам (2,7 тысячы). З патрабаванняў — вопыт у галіне і добрая кітайская мова. Але, відаць, кандыдаты з такой кваліфікацыяй ацэньваюць сябе куды вышэй: месцы вакантныя ўжо два месяцы.

Наталія ЛУБНЕЎСКАЯ.
lubneuskaya@vziazda.by

■ Узровень

Цэнтры асветы

Падчас міжнароднага кангрэсу ў Мінску адзначаны найлепшыя бібліятэкі

Больш як 500 дэлегатаў з розных краін — Азербайджана, Беларусі, Вялікабрытаніі, Францыі, Германіі, Казахстана, Малдовы, Польшчы, Расіі, Украіны і ЗША — прынялі ўдзел у IV Міжнародным кангрэсе «Бібліятэка як феномен культуры», які гэтымі днямі праходзіць у беларускай сталіцы. Падчас урачыстага адкрыцця мерапрыемства былі ўганараваны найлепшыя бібліятэкі нашай краіны.

Сёлета ўжо другі раз падвялі вынікі конкурсу «Бібліятэка — цэнтр духоўнай асветы і выхавання». Епіскап Барысаўскі і Мар'інагорскі Веніямін асабіста ўручаў узнагароды пераможцам. Гран-пры конкурсу атрымаў дырэктар фундаментальнай бібліятэкі БДУ Уладзімір Кулажэнка. У намінацыі «Духоўна-маральнае выхаванне дзяцей і моладзі» дыпломнай першай ступені ўзнагароджаны метадыст аддзела бібліятэчнага маркетынгу Пружанскай раённай цэнтралізаванай сістэмы Ніна Шабуня, а таксама загадчыца бібліятэкі вілейскай гімназіі №1 Ірына Гулецкая і бібліятэкар ізабелінскай сельскай бібліятэкі Ганна Свістун. У намінацыі «Гісторыя праваслаўя роднага краю» ўзнагароджаны Галіна Юркевіч — бібліятэкар Свята-Богаяўленскага Куцеінскага мужчынскага манастыра і Валянціна Валковіч — загадчыца Бездзежскай сельскай бібліятэкі. У намінацыі «Сям'я — пераемніца духоўных і маральных каштоўнасцяў» уганараваны дырэктар краязнаўчага цэнтру Барысаўскай цэнтральнай раённай бібліятэкі Галіна Слесарэнка і галоўны бібліятэкар Пінскай гарадской цэнтральнай бібліятэкі Таццяна Багавіч. За перамогу ў намінацыі «Патрыятычнае выхаванне на праваслаўных традыцыях» узнагароду атрымлівала дырэктар Клімавіцкай бібліятэчнай сеткі Таццяна Даманікан.

Як адзначыў падчас урачыстага адкрыцця кангрэсу дырэктар Нацыянальнай бібліятэкі Раман МАТУЛЬСКИ, сёння ў нашай краіне на адну публічную бібліятэку прыпадае 3350 карыстальнікаў. Прычым у горадзе — гэта 12 500 чытачоў, што наведваюць адну ўстанову, а ў вёсцы — амаль 950 чалавек. Ён адзначыў, што згодна са статыстычнымі даследаваннямі за апошнія пяць гадоў было закрыта надзвычай шмат бібліятэк, асабліва сельскіх. Аднак на пытанне, колькі бібліятэк патрэбна сучаснаму грамадству, адказаць даволі складана...

Ніна ШЧАРБАЧЫВІЧ. nina@vziazda.by

■ Ну і ну!

У сталіцы ў прыпаркаванае
аўто ўехалі двойчы

Адзін з вінаватых да прыезду ДАІ паспеў аформіць страхоўку

У Мінску ў аўтамабіль, пакуль ён стаяў на паркоўцы, за кароткі прамежак часу ўрэзаліся дзве іншыя машыны.

Паводле інфармацыі АДАІ Маскоўскага раёна сталіцы, увечары на вуліцы Карла Лібкнехта дзяўчына прыпаркавала аўтамабіль «Хонда» і пайшла па справах. Вярнуўшыся літаральна праз дзевяць хвілін, яна ўбачыла, што ў яе машыну ўехаў аўтамабіль «Форд», якім кіраваў хлопец. Пакуль кіроўцы размаўлялі, з процілеглага боку вуліцы выехаў аўтамабіль «Рэно». Яго кіроўца не разлічыў адлегласць і ўрэзаўся зноў у машыну дзяўчыны.

Калі на месца дваінога дарожна-транспартнага здарэння прыбылі супрацоўнікі Дзяржаўтаінспекцыі, кіроўца «Рэно» прад'явіў ім страхоўку грамадзянскай адказнасці, аформленую ў... 17.50. А аварыя здарылася ў 17.30. Высветлілася, што кіроўца паспеў паміж аварыяй і прыездом супрацоўнікаў Дзяржаўтаінспекцыі збегаць у найбліжэйшае страхавое агенцтва на гэтай жа вуліцы і аформіць страхоўку, якой у яго не было. Падман быў раскрыты. Цяпер абодва кіроўцы заплацяць штрафы за парушэнне Правілаў дарожнага руху, што пацягнула пашкоджанне транспартнага сродку. А кіроўца «Рэно» дадаткова аштрафаваны на 210 рублёў за адсутнасць страхоўкі на момант аварыі.

Сяргей РАСОЛЬКА. rs@vziazda.by